

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 684/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, Tulčík 310, zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 44 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 2/2014 a jeho rozsudkom z 30. apríla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Lesoochranárskeho zoskupenia VLK odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2015 doručená sťažnosť Lesoochranárskeho zoskupenia VLK (ďalej len „sťažovateľ“),

doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 19. augusta 2015, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 44 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 2/2014 a jeho rozsudkom z 30. apríla 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 14. februára 2012 bola na Krajský úrad životného prostredia v Prešove, odbor ochrany prírody a krajiny (ďalej len „KÚŽP v Prešove“) doručená žiadosť [REDAKOVANÉ], splnomocneného zástupcu vlastníkov podielov na spoločnej nehnuteľnosti združených v Pozemkovom spoločenstve Urbár Štrba (ďalej len „žiadateľ“), o povolenie výnimiek zo zákazov podľa § 16 ods. 1 písm. b) a f) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOPK“) na účely spracovať náhodnú ťažbu v JPRL 351 A01 (600 m³), 351B11 (250 m³), 351C10 (250 m³) a v JPRL 360A11 (400 m³) v NPR Furkotská dolina a NPR Mlynická dolina v k. ú. Štrba na území Tatranského národného parku.

2.1 Sťažovateľ oznámil svoju účasť v konaní listom na KÚŽP v Prešove z 20. februára 2012. KÚŽP v Prešove oboznámil sťažovateľa ako účastníka konania s podkladmi na vydanie rozhodnutia z 27. marca 2012. Sťažovateľ listom z 13. apríla 2012 vyjadril nesúhlas s udelením výnimky. KÚŽP v Prešove rozhodol o žiadosti žiadateľa rozhodnutím sp. zn. 2012/527-4188/KM-R z 25. februára 2012 tak, že o. i. povolil výnimku zo zákazu podľa § 16 ods. 1 písm. a), b) a f) ZOPK.

2.2 Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie z 12. júna 2012, o ktorom rozhodlo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) rozhodnutím sp. zn. 6684/2012-2.2 z 1. októbra 2012 tak, že odvolanie sťažovateľa zamietlo a rozhodnutie KÚŽP v Prešove sp. zn. 2012/527-4188/KM-R z 25. februára 2012 potvrdilo.

2.3 Sťažovateľ podal 4. decembra 2012 žalobu na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorou sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia ministerstva. Krajský súd rozsudkom č. k. 6 S 2317/2012-121 z 8. novembra 2013 žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

2.4 Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 20. decembra 2013 odvolanie. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom rozsudok krajského súdu zmenil tak, že konanie zastavil a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na uvedené zákonné ustanovenia ako aj stanovisko správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. Snj 72/2013, z 24.06.2014, podľa ktorého neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha - medveďa hnedého, spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia už zanikla a neexistuje. Správny orgán, resp. súd preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu konania.

V danej veci bol napadnutým rozhodnutím Krajského úradu životného prostredia v Prešove, odboru ochrany prírody a krajiny č. s. 2012/527-4188/KM-R zo dňa 25.05.2012 o povolená výnimka zo zákazu ustanoveného podľa § 16 ods. 1 písm. b/ zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „ZOPK“) zasiahnuť do lesného porastu a poškodiť vegetačný a pôdny kryt v piatom stupni územnej ochrany v NPR Furkotská dolina a NPR Mlynská dolina na území TANAPu a JPRL, resp. v ich častiach a podľa § 16 ods. 1 písm. f/ ZOPK rušiť pokoj a ticho v piatom stupni ochrany v NPR Furkotská dolina a NPR Mlynská dolina na území TANAPu a JPRL, pričom povolené výnimky zo zákonov boli platné do 31.12.2012. Čas, do ktorého bola povolená realizácia výnimky teda uplynul už v čase rozhodovania krajského súdu.

Z dôvodu, vyjadreného jednoznačne v uvedenom stanovisku Správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a konanie zastavil.»

3. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že najvyšší súd založil svoje rozhodnutie o zastavení konania odkazom na stanovisko správneho kolégia najvyššieho súdu č. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, podľa ktorého neplatnosť povolenej výnimky uplynutím času má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia, už neexistuje. Sťažovateľ namieta najmä, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu bol vydaný v konaní, na ktoré nedopadá ani uvedené stanovisko. Sťažovateľ upozorňuje aj na fakt, že je nepochybné, že podal žalobu proti právoplatnému rozhodnutiu, a teda proti rozhodnutiu, ktoré bolo spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Nie je možné, aby vlastnosť spôsobilosti mohlo správne rozhodnutie stratiť v priebehu konania.

3.1 Sťažovateľ k tomu ďalej uvádza, že zmyslom jeho účasti v predmetných konaniach je svojimi podaniami, návrhmi a využívaním opravných prostriedkov zabezpečiť naplnenie svojho poslania, ktorým je ochrana prírody prostriedkami, ktoré mu právny poriadok Slovenskej republiky dáva k dispozícii. Imanentnou súčasťou ochrany prírody je rozhodovanie orgánov prírody, ktoré je v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky na úseku ochrany prírody, ako aj s právnymi predpismi upravujúcimi konanie pred takýmito orgánmi. Sťažovateľ sa postupom správnych orgánov a konajúcich všeobecných súdov cíti byť ukrátený na svojich právach, keďže konania o žiadosti žiadateľa boli zastavené bez toho, aby na to bol právny dôvod, a zároveň sa tým správny orgán i konajúce súdy vyhli svojej povinnosti preskúmať správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.

3.2 Takýto postup robí práva sťažovateľa ako účastníka správneho konania, postavenie, ktoré mu vyplýva z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, podľa jeho slov abstraktnými a imaginárnymi bez možnosti reálne sa domôcť preskúmania nezákonného rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a súčasne je v priamom rozpore s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „ESD“), Veľkej komory C-240/09 z 8. 3. 2011, ktorý konštatoval potrebu výkladu čl. 9 ods. 3 tohto Aarhuského dohovoru tak, aby organizácia na ochranu životného prostredia, akou je Lesoochranárske zoskupenie VLK, mohla napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Európskej únie v oblasti životného prostredia.

3.3 Postup najvyššieho súdu ako poslednej inštancie podľa sťažovateľa v skutočnosti znamená, že sťažovateľ bol nielen v tomto konaní, ale aj v mnohých ďalších konaniach o žalobách zbavený možnosti reálne sa domôcť preskúmania zákonnosti rozhodnutí v oblasti ochrany prírody.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených práv podľa ústavy, dohovoru a Aarhuského dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, zrušil napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ zároveň žiada, aby ústavný súd vyslovil zákaz najvyššiemu súdu pokračovať v namietanom porušovaní označených práv. Napokon sa domáha náhrady trov konania.

5. Sťažovateľ svoju sťažnosť doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 19. augusta 2015, v ktorom navrhuje prerušiť konanie pred ústavným súdom až do právoplatného rozhodnutia ESD o prejudiciálnej otázke položenej najvyšším súdom. Konanie o prejudiciálnej otázke je pred ESD vedené pod č. C-243/15.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

8. Podľa čl. 44 ods. 1 ústavy každý má právo na priaznivé životné prostredie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

8.1 Pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. ústavy (právo na súdnu a inú právnu ochranu), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces).

8.2 Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (I. ÚS 117/05).

8.3 Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01).

8.4 Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

8.5 Inak povedané, povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou súdu.

8.6 Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť, bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejme, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov (pozri napr. *Helle v. Fínsko*, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 19. 12. 1997, bod 60; *Rajkovič v. Chorvátsko*, č. 50943/99, rozhodnutie z 3. 5. 2001, bod 2).

8.7 Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.

8.8 Úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v zmysle čl. 46 ods. 2 poslednej vety ústavy je zisťovať, či rozhodnutie správneho orgánu, zákonnosť ktorého má byť predmetom súdneho preskúmavania, je vzhľadom na jeho obsah spôsobilé týkať sa základných práv alebo slobôd. V prípade, ak súd zistí, že to tak je, takéto rozhodnutie nesmie byť vylúčené zo súdneho preskúmania. Základnému právu uvedenému v čl. 46 ods. 2 ústavy preto zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého hodnotí nielen formálne znaky rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúmanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal

niektorý z týchto prvkov, zakladá porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy (III. ÚS 43/03, II. ÚS 236/02, II. ÚS 50/01, IV. ÚS 228/2011).

9. Ústavný súd nahliadal pri predbežnom prerokovávaní na sťažnosť a jej prieskum primárne optikou, či v danom prípade nejde o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti podľa § 25 zákona o ústavnom súde.

9.1 Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v skutkovo i právne podobnej veci už zaujali názor aj iné senáty ústavného súdu, ktoré sťažnosti sťažovateľa odmietli pre zjavnú neopodstatnenosť (porov. I. ÚS 783/2014, I. ÚS 217/2015, II. ÚS 758/2015, III. ÚS 50/2016). Keďže ústavný súd nedospel po predbežnom prerokovaní k odchylnému právnenému názoru, vychádzal v prerokovávanej veci o. i. aj z citovaných rozhodnutí ústavného súdu (*a contrario* § 6 zákona o ústavnom súde).

9.2 Po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu s postupom, ktorý mu predchádzal, ústavný súd konštatuje, že rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu a napadnutý rozsudok vychádza zo zjednocujúceho stanoviska správneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Snj 72/2013 z 24. júna 2013 „... na zjednotenie výkladu § 82 ods. 9 písm. a) a § 89 ods. 3 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody“) o dôsledkoch neplatnosti povolenia na usmrtenie chráneného živočícha na priebeh súdneho konania...“, ktorým sa zjednotila odlišná rozhodovacia činnosť senátu „1Sžp“ a „10Sžp“ najvyššieho súdu, konkrétne v právoplatných rozsudkoch senátov správneho kolégia najvyššieho súdu v konaniach sp. zn. 10 Sžp 6/2013 a sp. zn. 1 Sžp 6/2013.

9.3 Správne kolégium najvyššieho súdu zaujalo toto stanovisko: *«Neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha – medveďa hnedého spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia už zanikla a neexistuje. Správny orgán preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu správneho konania.*

Samotný zákon o ochrane prírody dáva do právomoci orgánu ochrany prírody povinnosť zastaviť konanie, ak dôvod na konanie odpadol a súčasne zakotvuje, že rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané. V dôsledku toho je zrejmé, že „odpadnutím dôvodu na konanie“ treba rozumieť v prípade časovo limitovaného rozhodnutia aj stratu „platnosti rozhodnutia“ v dôsledku uplynutia času, na ktoré bolo vydané.

Ústredný orgán štátnej správy, ktorý koná o rozklade preto musí konanie o udelenie výnimky zastaviť tak, ako mu to ukladá § 82 ods.9 písm. a) zákona o ochrane krajiny. Toto zákonné ustanovenie priamo ustanovuje, že orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol. Ak správny orgán postupoval v súlade s týmto zákonným ustanovením, povinnosťou súdu prvého stupňa je žalobu proti takémuto jeho rozhodnutiu zamietnuť, keď navyše takýmto rozhodnutím nedochádza k založeniu, zmene alebo zrušeniu oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb a ani práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb už nimi nemôžu byť priamo dotknuté.

Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom Náleze z 1. júla 2008, sp. zn. III. ÚS 341/2007 o. i. konštatoval, že v aplikačnej činnosti štátnych orgánov treba zohľadniť účel zákona. Uviedol: „nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahrňujúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.

Ak žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich subjektívnych právach, ktoré mu malo vzniknúť rozhodnutím o zastavení konania, je namieste, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby potvrdil ako vecne správny. Najvyšší súd zdôrazňuje, že súd v správnom súdnictve nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý na základe žalôb

posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy; správny súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

Základným cieľom konania v správnom súdnictve podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je preskúmať zákonnosť len takých rozhodnutí a postupov správnych orgánov ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Zákonným predpokladom podania správnej žaloby v správnom súdnictve je teda skutočnosť, že žalobca bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím, ktoré je nezákonné (pozri R 62/1998). Správny súd musí skúmať preukázanie ukrátenia práv žalobcu nezákonným rozhodnutím ex offo. Ak žalobca nebol žiadateľom o udelenie výnimky k odstrelu medveďa hnedého a ak výnimka k odstrelu bola povolená žiadateľovi len na dobu určitú, ktorá v priebehu konania o jej udelenie uplynula, potom treba skúmať, či žalobcovi vznikla ujma na právach tým, že žalovaný zastavil rozkladové konanie z dôvodu uplynutia doby, na ktorú bola táto výnimka k odstrelu udelená. Ak žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich právach, ktoré mu vzniklo rozhodnutím o zastavení rozkladového konania, potom súd prvého stupňa musí žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o zastavení konania o rozklade zamietnuť.

Ak došlo k uplynutiu lehoty na odstrel chráneného živočícha až v priebehu konania o rozklade, potom správny orgán musí zastaviť konanie celé. Ak však dôjde len k zastaveniu konania o rozklade, aj potom s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu č. R 103/2011, formálne zopakovanie administratívneho konania nepredstavuje pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania. Platí to najmä vtedy, ak sa účastníkovi inak vyhovie vo veci samej, kedy duplicitne reparovať čiastkové pochybenia nie je potrebné.

Zákon o ochrane prírody dáva do právomoci orgánu o ochrane prírody zastaviť konanie, ak dôvod na konanie odpadol a súčasne zakotvuje, že rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané. Za takýchto okolností „odpadnutím dôvodu na konanie“ treba rozumieť v prípade časovo limitovaného rozhodnutia aj stratu „platnosti rozhodnutia“ ako právny dôvod, ktorý má za následok

odpadnutie predmetu konania v dôsledku uplynutia času, na ktoré bolo vydané. Neplatnosť výnimky nemožno spájať len so skutočnosťou, že predmet konania zanikol napr. uhynutím zvierata (medveďa hnedého). Ak podľa § 82 ods. 9 písm. a) v spojení s § 89 ods. 3 písm. b) zákona o ochrane prírody došlo k zastaveniu správneho konania z dôvodu, že uplynutím času, ktorým bolo uplynutie lehoty na odstrel chráneného živočícha – medveďa hnedého, odpadol dôvod na konanie o povolení výnimky, je takýto postup a rozhodnutie v súlade so zákonom.

Ak rozhodnutie orgánu ochrany prírody o povolení na usmrtenie chráneného živočícha – medveďa hnedého podľa § 89 ods. 3 zákona o ochrane prírody stratilo platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané, odpadol dôvod na ďalšie konanie o povolenie takejto výnimky. Rozhodnutie orgánu ochrany prírody podľa § 82 ods. 9 písm. a) zákona o ochrane prírody správneho orgánu potom nemá predmet konania, lebo takýmto predmetom konania nie je zviera, na odstrel ktorého bola potrebná výnimka, ale predmetom správneho konania je právna podmienka, ktorou je samotná výnimka. Ak takáto výnimka neexistuje, lebo jej platnosť zanikla, potom súčasne odpadol aj predmet správneho konania a súd prvého stupňa musí zamietnuť žalobu proti takémuto rozhodnutiu zastavení konania o neplatnej výnimke zamietnuť. Znamená to, že aj vtedy, ak čas, na ktorý bolo vydané rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa na povolenie odstreľu uplynie ešte pred právoplatnosťou tohto rozhodnutia, zaniká dôvod na konanie aj v konaní o rozklade, ktorý bol proti nemu podaný. Aj toto uplynutie času spôsobuje nevyhnutnosť zastavenia konania, lebo inak by orgán konajúci o rozklade už nemohol neplatné rozhodnutie skúmať a prípadne ho zrušiť, zmeniť alebo potvrdiť, či rozklad zamietnuť. Samotný formálny priebeh konania o rozklade by nepredstavoval pre účastníka konania reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore so zásadou materiálnej pravdy aj v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Súd aj správny orgán musia pritom zásadu zisťovania skutočného stavu veci uplatňovať súčasne so zásadou hospodárnosti tak, aby nedochádzalo k zbytočnému predlžovaniu konania a aby sa neprimerane nezvyšovali náklady konania.

Iný výklad zákona by smeroval len formálnemu zopakovaniu konania o rozklade bez toho, aby umožňovalo účastníkovi konania reálnu možnosť dosiahnuť materiálne iné rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore aj so zásadou hospodárnosti správneho konania, ktorá je zakotvená v § 3 ods. 3 správneho poriadku.»

9.4 Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom a dôvodmi stanoviska správneho kolégia najvyššieho súdu a po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nevyhodnotil argumentáciu sťažovateľa ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku alebo v zjednocujúcom stanovisku správneho kolégia. Ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na ingerenciu ústavného súdu do napadnutého rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný napadnutý rozsudok najvyššieho súdu bol svojvoľný alebo zjavne nelogický, či urobený v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnený.

10. Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu jeho označených ústavných práv, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

11. K návrhu sťažovateľa na prerušenie konania o jeho sťažnosti ústavný súd uvádza, že prejudiciálna otázka položená najvyšším súdom a konanie o nej vedené pred ESD pod č. C-243/15 sa netýka otázky zastavenia konania pred vnútroštátnym súdom v prípade, že predmet konania pred týmto vnútroštátnym súdom v zmysle vnútroštátnej legislatívy odpadol. Prejudiciálna otázka položená najvyšším súdom smeruje k vyriešeniu pochybnosti, či je možné právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces v zmysle európskej legislatívy spravodlivo naplniť aj takým postupom vnútroštátneho súdu, ktorý zastaví súdny prieskum v spore o preskúmanie rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka v správnom konaní o vydanie súhlasu, ako to je vo veci samej, a odkáže ho na podanie žaloby ako opomenutého účastníka v uvedenom správnom konaní. Inak povedané, prejudiciálna otázka sa týka možnosti opomenutého účastníka správneho konania domôcť sa ochrany jeho práv pred všeobecným súdom. Pre úplnosť ústavný súd uvádza plné znenie prejudiciálnej otázky položenej najvyšším súdom: *„Je možné právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, ktoré je zakotvené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, v prípade tvrdeného porušenia práva na vysokú úroveň ochrany životného*

prostredia vykonaného predovšetkým pre podmienky Európskej únie Smernicou Rady č. 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, t. j. najmä napomáhať hľadaniu stanoviska v spojení s verejnosťou k projektu, ktorý môže pravdepodobne významne ovplyvniť osobitne chránené územia sústredené pod európsku ekologickú sústavu s názvom NATURA 2000, a právo, ktorého uplatnenia sa v zmysle čl. 9 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia a v medziach naznačených prostredníctvom rozsudku Súdneho dvora Európskej únie spisová značka C-240/09 zo dňa 08. marca 2011 domáha žalobca ako nezisková organizácia založená na ochranu životného prostredia na vnútroštátnej úrovni, spravodlivo naplniť aj takým postupom vnútroštátneho súdu, ktorý zastaví súdny prieskum v spore o preskúmanie rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka v správnom konaní o vydanie súhlasu, ako je tomu vo veci samej, a odkáže ho na podanie žaloby ako opomenutého účastníka v uvedenom správnom konaní?“

11.1 Z uvedeného dôvodu ústavný súd nevyhovel návrhu na prerušenie konania o sťažnosti sťažovateľa pred ústavným súdom do právoplatného rozhodnutia ESD o citovanej prejudiciálnej otázke, keďže tento návrh je v zmysle uvedených konklúzií zjavne neopodstatnený.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2016